

RODNA GRUDA

INFORMATIVNI PRIROČNIK ZA JUGOSLOVANE ZAPOSLENE V TUJINI

IZDAJA SLOVENSKA IZSELJENSKA MATICA
LJUBLJANA, CANKARJEVA 1/II

VSEBINA:

KONVENCIJA O SOCIALNI VARNOSTI
AVSTRIJSKI SINDIKATI
JUGOSLOVANSKIM DELAVCEM
BREZ OMEJITEV NA DELO V TUJINO
SPORAZUM O ZAPOSLOVANJU S ŠVEDSKO

11

OKTOBER 1966

KONVENCIJA O SOCIALNI VARNOSTI

V začetku julija je tudi republika Avstrija ratificirala konvencijo o socialnem varstvu med obema državama. Jugoslovanska vlada je to storila že konec februarja tega leta. S tem sta konvencijo odobrili obe državi, za njeno uveljavitev pa je potrebna še izmenjava ratifikacijskih dokumentov, ki bo v Beogradu.

Cepprav smo o tej konvenciji na tem mestu že pisali, ne bo odveč, če še enkrat naštejemo ugodnosti, ki jih prinaša konvencija našim delavcem v Avstriji, kakor tudi njihovim družinam, najsi živijo skupaj z njimi v Avstriji ali pa so ostale doma v Jugoslaviji.

Zdravstveno varstvo

Družinskim članom naših delavcev v Avstriji, ki so ostali doma v Jugoslaviji, je zagotovljeno zdravstveno varstvo v breme avstrijskega bolniškega zavarovanja, zdravstvene dajatve pa jim daje pristojni jugoslovanski komunalni zavod za socialno zavarovanje v kraju, kjer družina prebiva. Vrsta in obseg teh dajatev se ravna po dajatvah, ki jih prejema jugoslovanski zavarovanci, trajanje teh dajatev pa se ravna po avstrijskih predpisih.

Zdravstveno varstvo po konvenciji uživajo tudi udeleženci maloobmejnega prometa, če potrebujejo zdravstveno pomoč v

nujnih primerih v času, ko so na območju Avstrije, vendar gredo stroški v breme jugoslovanskega socialnega zavarovanja. To velja za primere, ko se mudijo jugoslovanski državljani v Avstriji po zasebnih opravkih, pa tamkaj nenadoma zbolijo: tudi v teh primerih imajo pravico do zdravstvenega varstva, s tem da gredo stroški v breme jugoslovanskega socialnega zavarovanja.

Enaka ureditev je tudi v primerih, ko jugoslovanski zavarovanec obišče družino, ki je v Avstriji, pa tamkaj zboli: tudi v takih primerih ima zavarovanec pravico do zdravstvenega varstva od avstrijske blagajne, vendar gredo stroški tudi v teh primerih v breme jugoslovanskega zavarovanja.

Važno je vedeti, da mora imeti oboleli jugoslovanski delavec, ki uživa zdravstvene dajatve avstrijske bolniške blagajne, v primeru odhoda v Jugoslavijo za to dovoljenje avstrijske bolniške blagajne, ker sicer izgubi pravico do teh dajatev. Vendar predpisuje konvencija, da lahko nosilec zavarovanja odreče tak pristanek zgolj iz zdravstvenih razlogov.

Upokojenci, ki prejemaajo pokojnino v sorazmernih zneskih od obeh držav, živijo pa v Jugoslaviji, imajo pravico do zdravstvenega varstva od jugoslovanskega zavarovanja brez posebnega plačila prispevkov. Če pa prejema jugoslovanski državljani, ki živi v Jugoslaviji, le avstrijsko pokojnino, ima zagotovljeno zdravstveno varstvo sicer od jugoslovanskega socialnega zavarovanja, vendar v breme avstrijskega zavarovanja. Za uživalca pokojnine se smatrajo po tem tudi zavarovanci, ki so vložili zahtevek za priznanje pokojnine.

Pokojninsko zavarovanje

Konvencija vsebuje splošno načelo vseh konvencij o socialnem zavarovanju, da se za ugotovitev pravice do pokojninskih dajatev seštevajo zavarovalna obdobja, prebita v obeh državah, Jugoslaviji in Avstriji. Vendar jugoslov.-avstrijska konvencija delno odstopa od načel, ki so vsebovana v drugih konvencijah.

Zavarovanec, ki je bil zavarovan v obeh državah, vendar je izpolnil pogoje za pokojnino samo po predpisih ene od obeh držav brez vštetja zavarovalnih obdobj v drugi državi, lahko dobi, če je zanj ugodnejše, samostojno pokojnino samo na temelju zavarovanja v tisti državi, katere predpise izpolnjuje.

Če pa izpolni zavarovanec pogoje za pokojnino s tem, da se mu seštejejo zavarovalna in z njimi izenačena obdobja iz obeh držav, izpolnjuje pa pogoje za pokojnino tudi samo po zakonodaji ene od obeh držav, ne more dobiti po tej konvenciji samostojne pokojnine brez seštevanja zavarovalnih obdobj, temveč samo s seštevanjem teh obdobj (torej po sorazmernih delih). Vendar se mu v primeru, če bi bila tako določena pokojnina manjša od pokojnine po zakonodaji ene same od obeh držav, prizna še razlika do večje samostojne pokojnine.

Poklicne bolezni

Konvencija je sprejela načelo, da bremenijo dajatve za poklicno bolezen tisto državo, v kateri je bil zavarovanec nazadnje zavarovan, preden je oboel za poklicno boleznijo.

Posebej je urejen primer, ko nastopi poslabšanje poklicne bolezni: če je zavarovanec potem, ko ima v eni od obeh držav pogodbenic že priznано dajatev zaradi poklicne bolezni, na-

daljeval v drugi državi delo, ki ni bilo podvrženo poklicni bolezni, nosi prva država tudi breme poslabšanja poklicne bolezni. Če pa je zavarovanec opravljal pozneje v drugi državi prav tako delo, ki povzroča poklicno bolezen, mora plačevati prva država še nadalje prejšnjo dajatev za poklicno bolezen, zavarovanje druge države pa nosi razliko do dajatve, ki bi šla za poslabšano poklicno bolezen.

Družinski dodatki

Jugoslovanski delavci v Avstriji imajo prav tako kot avstrijski delavci pravico do otroške pomoči (Kinderbeihilfe), do dodatkov k tej pomoči in pravico do materinske pomoči (Mutterbeihilfe), poleg tega pa še do dodatkov k tej pomoči. Nimajo pa jugoslovanski delavci v Avstriji pravice do porodniške podpore (Geburtenbeihilfe) in do podpore za dojenčke (Säuglingsbeihilfe), ker ti dajatvi konvencija izrecno izključuje.

Poseben pogoj za jugoslovanske delavce je, da morajo poleg obveznega trimesečnega staža, ki ga zahtevajo avstrijski predpisi in kamor se prišteje tudi jugoslovanska delovna doba, prebiti na delu v Avstriji najmanj en mesec. Seveda ne more jugoslovanski delavec prejemati sočasno otroških dodatkov tudi v Jugoslaviji, ker konvencija prepoveduje dvojne dajatve.

Konvencija izrecno izključuje od pravice do avstrijskih otroških dodatkov tudi udeležence maloobmejnega prometa, to je osebe, ki prehajajo v Avstrijo na temelju sporazuma o maloobmejnem prometu med Jugoslavijo in Avstrijo iz leta 1953, pa nimajo veljavnega dovoljenja za delo v Avstriji.

Dajatve ob brezposelnosti

Splošen pogoj avstrijske zakonodaje je, da mora imeti brezposelni delavec, če želi dobiti ustrezne dajatve, vsaj 52 tednov zavarovanja v zadnjih dveh letih; konvencija pa postavlja še poseben pogoj, da mora biti jugoslovanski delavec zaposlen na območju Avstrije najmanj 13 tednov. Poleg tega izključuje konvencija jugoslovanske delavce od t. i. posebne pomoči brezposelnim (Notstandshilfe), ki se priznava tistim avstrijskim delavcem, ki nimajo več pravice do redne podpore za brezposelne, pa so še vedno brezposelni in pomoči potrebni. Za jugoslovanske delavke-matere, ki po porodu nehajo delati zaradi nege otroka, pa morajo za prejetje take posebne pomoči izpolnjevati vse pogoje po avstrijskih predpisih: tu se torej jugoslovanska delovna doba ne prišteva.

Dokup nezavarovane delovne dobe

Čeprav to vprašanje ni urejeno v konvenciji, temveč po nacionalnih jugoslovanskih predpisih, smatramo za potrebno, da ga ponovno podčrtamo: le do konca leta 1966, torej do zadnjega decembra letos, je še rok za ureditev zavarovanja tistih naših delavcev v tujini (torej tudi v Avstriji), ki v času zaposlitve v tujini niso bili socialno (pokojninsko) zavarovani. Pogoj za dokup teh let je, da dobi jugoslovanski delavec vsaj poznejše napotilo za zaposlitev v tujini (to napotilo lahko dobi tudi pri jugoslovanskem konzulatu v tisti državi ali pa pri pristojnem jugoslovanskem zavodu za zaposlovanje delavcev), nato pa plača pri republiškem zavodu za socialno zavarovanje svoje republike predpisani prispevek, ki znaša 18 %

od določenih zavarovalnih osnov glede na kvalifikacijo delavcev.

Tako znaša osnova, od katere se plača prispevek, za ne-kvalificirane delavce le 25 tisoč din, za polkvalificirane delavce 35.000 din, za kvalificirane delavce 45.000 din in za visoko kvalificirane delavce 53.000 din (vse v starih dinarjih); kolikor je jugoslovanski delavec še zaposlen v tujini, plača ta prispevek v tuji valuti, če pa se je že vrnil v domovino, ga plača lahko tudi v dinarski valuti. Prispevek mora plačati v roku, ki ga določi jugoslovanski republiški zavod za socialno zavarovanje.

Najbolje je, če se prizadeti delavci ob dopustu, ki ga prebijejo v domovini, obrnejo kar naravnost na republiški zavod za socialno zavarovanje in tam uredijo dokup let v tujini. S tem si bodo ohranili zavarovalno dobo, ki jo bodo potrebovali pri bodočem uveljavljanju pravic iz jugoslovanskega socialnega zavarovanja, predvsem seveda iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

Pričetek teka pravic iz socialnega zavarovanja

Da bi se lahko ugotovila pravica do dajatev, ki jih predvideva konvencija, se načelno upoštevajo tudi obdobja zavarovanja, ki jih je dopolnil zavarovanec vsake od obeh držav po pravnih predpisih ene od teh držav tudi pred uveljavitvijo konvencije. Vendar je v konvenciji izrecno rečeno, da se izplačilo dajatve ne bo izvršilo za čas pred uveljavitvijo konvencije (predpostavljamo torej za čas pred 1. novembrom 1966). S tem seveda ni rečeno, da ne bi konvencija veljala tudi za zavarovane primere, ki so nastopili tudi pred uveljavitvijo konvencije. Tako razlikuje konvencija na primer glede pokojnin in rent dvojce primerov:

a) če pridobi zavarovanec pravico do pokojnine ali rente šele po določitvi te konvencije, gre dajatev največ od dneva uveljavitve te konvencije (torej od 1. novembra 1966 dalje);

b) pokojnine in rente, ki so bile določene že pred uveljavitvijo te konvencije, se bodo na zahtevo zavarovanca ponovno določile, in sicer z dnem, s katerim je zavarovanec vložil tak zahtevek.

Konvencija dopušča rok dve leti po uveljavitvi konvencije (torej po 1. novembru 1966), v teku katerih učinkuje nova dajatev še za nazaj do dneva uveljavitve konvencije (torej do 1. novembra 1966): če zavarovanec vloži zahtevek za ponovno določitev ali sploh za priznanje pravic iz konvencije. To velja tudi za primere, kadar se bo nova dajatev določila po uradni dolžnosti po pristojnem nosilcu socialnega zavarovanja. Če pa bo vložen zahtevek po izteku tega dveletnega roka oziroma se bo nova dajatev določila uradno po preteku tega roka, se bo določil tek nove pravice po predpisih vsake od obeh držav (Jugoslavije in Avstrije).

Ker je precej dajatev, ki so jih bili priznali nosilci obeh držav, mirovalo iz razloga, ker je upravičenec živel v drugi državi, določa konvencija tudi postopek s takimi dajatvami. Vse te dajatve (pokojnine, rente, invalidnine) se po uradni dolžnosti znova vzpostavijo z dnem uveljavitve konvencije. Če ni bil postopek uveden po uradni dolžnosti, se vzpostavitev zahteva lahko še v treh letih po uveljavitvi konvencije, pri tem pa se ne uporabljajo predpisi obeh držav o zastaranju dajatev. Če je nosilec zavarovanja v takih primerih plačeval zavarovanje akontacijo na njegovo dajatev (jugoslovanski zavodi so na primer izplačevali vsem takim upravičencem

časne pokojnine oziroma invalidnine), se bodo izplačane akontacije poravnale z vzpostavljeno dajatvijo, s tem da bo bodisi zavod prve ali druge države odbil akontacijo od dajatve, ki gre zavarovancu za to časovno obdobje.

Konvencija predvideva vzajemno poravnavo vseh obveznosti iz socialnega zavarovanja, ki so nastale v obeh državah (Jugoslaviji in Avstriji) do 1. januarja 1956. S to poravnavo bodo prevzeli avstrijski nosilci socialnega zavarovanja vse pridobljene in pričakovane pravice, ki so jih pridobili v jugoslovanskem socialnem zavarovanju avstrijski državljani in tudi bivši jugoslovanski državljani nemške narodnostne pripadnosti (to so tako imenovani »volksdeutscherji«), ki so se do 1. januarja 1956 stalno naselili v Avstriji. Nasprotno bodo jugoslovanski nosilci zavarovanja prevzeli vse pridobljene in pričakovane pravice, ki so jih pridobili v avstrijskem socialnem zavarovanju jugoslovanski državljani, ki so se do 1. januarja 1956 stalno naselili v Jugoslaviji. Poravnava teh obveznosti bo torej podobna tisti, ki je bila izvršena med Jugoslavijo in Zvezno republiko Nemčijo, in sicer prav tako z dnem 1. januarja 1956.

Dokup let zaposlitve v Avstriji

Prej je bilo rečeno, da se bodo upoštevala za ugotovitev in odmero pravic po novi konvenciji tudi zavarovana obdobja, prebita v socialnem zavarovanju obeh držav pred uveljavitvijo konvencije. Poudarek je bil tu na **zavarovanih** obdobjih, kajti konvencija izključuje tista obdobja avstrijskih zaposlitev, ko niso bili plačani prispevki za pokojninsko in rentno zavarovanje. Jugoslovanski delavci, ki so bili zaposleni v Avstriji, ne da bi bili pokojninsko zavarovani — tudi taki primeri so bili — si morajo torej dokupiti ta leta, da bodo lahko štela vsaj za jugoslovanski del pokojnine. Rok za dokup takih let prebitih v tujini zunaj pokojninskega in invalidskega zavarovanja, preteče z 31. oktobrom 1966, tako da je ostalo le še malo časa za ureditev tega zavarovanja. Zato naj naši delavci v Avstriji, ki imajo kaj takih zaposlitev, nemudoma vložijo prošnjo za dokup let pri republiškem zavodu za socialno zavarovanje svoje republike (slovenski delavci pri republiškem zavodu za socialno zavarovanje v Ljubljani, Kidričeva ulica 5) in priložijo napotnico za zaposlitev v tujini, ki jo dobijo pri najbližjem jugoslovanskem konzulatu v Avstriji. Republiški zavod za socialno zavarovanje v Jugoslaviji bo izdal odločbo, s katero bo priznal zaposlitev v tujini za vštevno za pravice iz jugoslovanskega pokojninskega in invalidskega zavarovanja ter predpisal znesek prispevkov, ki jih bo moral delavec poravnati. Prispevki niso veliki in se za kvalificirane delavce gibljejo okrog 1000 novih dinarjev za eno leto zaposlitve, za manj kvalificirane pa ustrezno manj. Rok za plačilo prispevkov pa je do konca leta 1966, razen če se delavec z zavodom drugače dogovori.

Dr. Lev Svetek

Opomba: Po določbah že obojestansko ratificirane konvencije o socialni varnosti med Jugoslavijo in republiko Avstrijo se bo pričela ta konvencija uporabljati prvega dne drugega meseca po izteku tistega meseca, v katerem izmenjata obe državi ratifikacijske listine. Pričakujemo, da bo to v kratkem storjeno, tako da bo konvencija še v tem letu stopila v veljavo.

Avstrijski sindikati jugoslovanskim delavcem

V Avstriji so doslej ustanovili osem informativnih uradov, v katerih dobivajo jugoslovanski delavci, zaposleni v avstrijskih podjetjih, potrebna navodila s področja delovnih razmerij in varstva svojih pravic na delovnih mestih.

To službo so najboljše organizirali sindikati Gornje Avstrije. Na sedežu gornjeavstrijskih sindikatov v Linzu uveljavljajo tudi ukrepe, ki naj omogočijo našim delavcem zaščito v primerih, ko so iz kateregakoli razloga ogrožene njihove pravice, izvirajoče iz konvencije o socialnem zavarovanju med Avstrijo in Jugoslavijo.

Zveza avstrijskih sindikatov je za jugoslovanske delavce izdala tudi poseben proglas, s katerim naše delavce seznaja z delom Zveze, za tem pa govori tudi o članstvu jugoslovanskih delavcev v avstrijskih sindikatih. Med drugim je v tem proglasu tudi rečeno:

»Predvsem moramo ugotoviti, da so med Zvezo avstrijskih sindikatov (OeGB) in Zvezo sindikatov Jugoslavije (ZSJ) dobri in prijateljski odnosi. Želja obeh organizacij je v tem, da bi se delavci obeh držav, ki so na delu v drugi sosednji deželi, vključili v ustrezne sindikate posamezne dežele.

Z ozirom na to, da se plače, ki so predvidene s kolektivno pogodbo, določajo po dolgotrajnih pogovorih, ki jih ima OeGB z delavci, in ker na ta način potrjene plače veljajo za vse delavce, so vsi avstrijski delavci in uslužbenci mnenja, da bi morali biti vsi koristniki pravic in plač na osnovi kolektivnih pogodb člani odgovarjajočega sindikata. Večina avstrijskih delavcev smatra, da ne bi bilo pošteno, če bi nekdo, ki uživa ugodne delovne pogoje, ki jih je izbral sindikat, s svojim prispevkom, to je s plačilom članarine, ne podprl tudi dela tega sindikata.«

Katere so prednosti članstva v avstrijskih sindikatih?

1. Sindikat daje nasvete in obvestila o vseh vprašanjih, ki se tičejo delovnega odnosa;
2. v primeru sodnih sporov, ki izhajajo iz delovnega odnosa, sindikat zastopa delavce na sodišču;
3. v primeru, če delodajalec ne spoštuje zakonskih predpisov in določb, ki jih vsebuje kolektivna pogodba, sindikat posreduje v podjetju;
4. za tiste tuje delavce, ki so člani sindikata, OeGB organizira informacijske centre v raznih mestih, kjer ob določenih dnevih lahko jugoslovanski delavci dobe informacije in nasvete v zvezi s kako pritožbo glede delovnega razmerja.

Kje so informacijski centri za jugoslovanske delavce:

WIEN: Naslov: Wien 4, Operngasse 9, Partere links; delovni čas: vsak ponedeljek od 17. do 19. ure.

GRAZ: Naslov: Graz, Südtirollerplatz 13 (Viktor Gombocz); delovni čas: vsak dan od 8. do 16. ure.

LINZ: Naslov: Linz, Volksgartenstrasse 40, III. Stock, Zimmer 59; delovni čas: vsako soboto od 8. do 12. ure.

KLAGENFURT: Naslov: Klagenfurt, Bahnhofstrasse 44/II.; delovni čas: vsak dan od 8. do 16. ure (slovensko).

SPITTAL a. d. Drau: Naslov: Spital an der Drau, Lutherstrasse 4, Gewerkschaftshaus. Delovni čas: vsak prvi petek v mesecu od 15. do 19. ure.

VILLACH: Naslov: Villach, Kaiser-Josef-Platz 1, ÖGB-Sekretariat. Delovni čas: vsak drugi petek v mesecu od 15. do 18. ure.

SALZBURG: Naslov: Salzburg, Auerspergstrasse 13, III. Stock, Zimmer 17. Delovni čas: vsako drugo soboto v mesecu od 9. do 12. ure.

BADEN BEI WIEN: Naslov: Baden, Wessergasse 31a. Delovni čas: vsak prvi četrtek v mesecu od 8. do 12. ure.

Brez omejitev na delo v tujino

Novi osnutek zakona o dopolnitvi temeljnega zakona glede organizacije in financiranja zaposlovanja, ki so ga pred kratkim objavili, ne predvideva praktično nikakršnih omejitev pri odhodu naših državljanov na delo v tujino. Potemtakem bodo mogli računati na zaposlitev v tujini ljudje vseh poklicev in kvalifikacij (kmetovalci, delavci, strokovnjaki idr.) ne glede na to ali so v delovnem razmerju ali brez dela. To pomeni, da bi za odhod na delo v tujino veljali popolnoma enaki pogoji, kot so urejeni s predpisi o delovnih odnosih.

Po vsestranskem preučevanju celotnega gradiva so zavzeli stališče, da v skladu z veljavnimi predpisi o delovnih odnosih in drugimi splošnimi akti ne bi bilo treba delati nikakršnih razlik pri zaposlovanju doma ali v tujini, ampak da bi slehernemu, ki izrazi željo, dali vso strokovno pomoč, kot to delajo tudi pri zaposlitvi doma.

Pri izdelavi zakonskega osnutka so izhajali namreč iz tega, da se bo sleherni državljan, ki želi na delo v tujino, obrnil najprej po pomoč na zavod za zaposlovanje, ker je to v njegovem interesu. Zakon bo vsakomur dal informacije o možnostih zaposlitve v deželi in mu ponudil ustrezna delovna mesta v domačih podjetjih in ustanovah. Če kdo izmed zainteresov takšne ponudbe ne bo sprejel, mu zavod po dopolnitvi zakona o organizaciji in financiranju zaposlovanja ne bo mogel onemogočiti odhoda iz dežele, ne glede na to, kje in kakšna delovna mesta je dotičnemu ponudil. To velja tako za delavce kot tudi za strokovnjake vseh poklicev in kvalifikacij.

Zakonski osnutek tudi predvideva, da bodo podjetja imela popolnoma proste roke, ko na podlagi sporazumov s tujini podjetji pošiljajo posameznike ali skupine delavcev na začasno delo zunaj dežele zaradi izobrazbe in strokovnega izpopolnjevanja. Njihova obveznost bo zgolj v tem, da bodo s tem seznanili zavod za zaposlovanje zaradi statistične evidence, ni jim pa treba zahtevati od zavoda soglasja oziroma odobritve.

Eno izmed posebno pomembnih vprašanj, ki jih nameravajo urediti s tem zakonskim načrtom, je zdravstveno in pokojninsko zavarovanje državljanov, ki se začasno zaposlujejo zunaj dežele. Te pravice so prej pridobili samo tisti, ki so odhajali z napotnico zavoda za zaposlovanje oziroma državljanji, ki so to uredili pred odhodom na delo v tujino. Zdaj pa bi omogočili vsem, da bi v enakih pogojih pridobili te pravice, če se pred odhodom prijavijo komunalnemu zavodu za socialno zavarovanje in to uredijo vnaprej. To je posebno važno zaradi tega, da ne bi zagotovili zaščite samo zavarovancu, ampak tudi članom njegove družine, ki ostanejo v domovini.

Nič manj pomembno tudi ni vprašanje, kako zagotoviti normalne življenjske in delovne razmere državljanom, ki se začasno zaposlujejo v tujini. V državah, s katerimi je naša država sklenila ustrezne sporazume na tem področju, je to vprašanje že uspešno rešeno. V drugih državah pa so doslej samo zvezni in republiški zavodi za zaposlovanje mogli sklepati posamezne sporazume s posameznimi podjetji ali organizacijami, in v teh sporazumih so že vnaprej določili življenjske in delovne razmere naših delavcev, ki so se zaposlili v teh podjetjih. Tu je mišljena višina zaslužka, delovni čas, odlih itd. Sedanji zakonski načrt pa predvideva, da bi v pri-

hodnje mogli sklepati splošne sporazume tudi občinski zavodi za zaposlovanje.

Sporazum o zaposlovanju s Švedsko

Po sporazumih o zaposlovanju jugoslovanskih delavcev z Avstrijo in Francijo je 16. septembra Jugoslavija podpisala tudi sporazum o zaposlovanju jugoslovanskih delavcev na Švedskem. Naši delavci bodo sedaj, kar zadeva delovnih in življenjskih pogojev, popolnoma izenačeni s švedskimi delavci.

Bistvo tega sporazuma je v tem, da bo združenje švedskih delodajalcev prek svoje direkcije za tržišče delovne sile dajalo ponudbe na zvezni zavod za zaposlovanje. Zvezni zavod bo te ponudbe objavil prek republiških zavodov za zaposlovanje ali pa na kak drug način. Kandidati, ki bodo imeli zahtevane pogoje in s katerimi se bo strinjal tudi švedski del stalne švedsko-jugoslovanske komisije, bodo lahko šli na delo. Zagotovljen jim bo brezplačen prevoz, stanovanje in hrana vse dotlej, dokler se ne zaposle na delovnem mestu. V primeru nezaposlenosti bo dobival jugoslovanski delavec pomoč od borze dela prav tako kot švedski delavec. Imel bo tudi možnost strokovnega izpopolnjevanja v skladu s švedskimi potrebami.

Švedska vlada je prav tako izrazila pripravljenost, da se z jugoslovansko vlado pogovarja tudi o sklenitvi konvencije o socialnem zavarovanju. Pogovori se bodo začeli verjetno že letos.

Zdravstveno zavarovanje otrok

Bil sem osebno na našem konzularnem predstavništvu ter prosil za pojasnilo, če so moji otroci v Jugoslaviji socialno zavarovani, medtem kot sva oba z ženo na delu v Nemčiji. Dobil sem neke obrazce, katere mi je izpolnilo podjetje, kjer sem zaposlen, nato pa sem jih moral spet prinesiti na predstavništvo, da mi jih je potrdilo. Vprašal sem, kaj je še potrebno, da naredim, pa so mi odgovorili, naj obrazce pošljem skupaj z denarjem na Zavod za socialno zavarovanje v Jugoslavijo. Začudil sem se, kako da moram še posebej plačati za otroke zavarovanje v Jugoslaviji, ko mi že tukaj odtegujejo, vendar so mi ponovno zatrdili, da je to potrebno. Prosim sedaj še vas, da mi sporočite pismeno ali pa v Rodni grudi, če moram res otroke zavarovati v Jugoslaviji.

N. P. Dietzenbach, Nemčija

Odgovor, ki ste ga dobili od našega konzularnega predstavništva, je popolnoma pravilen. Ker med Nemčijo in Jugoslavijo ne obstaja nikakršna socialna ali delovna konvencija, naš Zavod za socialno zavarovanje ne dobi povrnjenih stroškov od Zavoda v Nemčiji, če vaši otroci slučajno zbolijo. Zato je potrebno otroke zavarovati v Jugoslaviji in plačevati tukaj prispevek za zdravstveno zavarovanje.

Omenimo naj ob tej priložnosti, da se vam tudi leta zaposlitve v Nemčiji ne bodo štela v pokojninsko dobo, če boste pokojnino uveljavili v Jugoslaviji. Kolikor želite, da se vam tudi ta leta štejejo za pokojnino, lahko vplačujete zase in eventualno za svojo ženo prispevek za socialno zavarovanje že sedaj tudi v Jugoslaviji v nemških markah. Na prvi pogled se vam bo morda to zdelo odveč, kasneje pa vam prav gotovo ne bo žal. Po dveh letih prekinitve dela v Nemčiji boste namreč — če ste bili zaposleni neprekinjeno manj kot pet let — od nemškega zavoda za socialno zavarovanje lahko zahtevali povrnitev vseh prispevkov, ki jih vplačujete med svojo zaposlitvijo v Nemčiji za pokojninsko zavarovanje.

M. Drolc